

Purtret d'affons

Laos

Rimnar semenza culs geniturs

“Sabaidee, ni hallo ensemen. Miu num ei Miss. Moukthaly, jeu hai 11 onns. Miu surnum ei Nai ed jeu vivel el vitg Namkae. Quei ei egl intern dalla tiara da Laos e lunsch naven dil marcau. Cu igl ei cheu temps da plievgia eis ei grev da contonscher nies vitg perquei che tut ei inundau e la via generalmein en in schliet stan.

Jeu fetsch bugen da hortulana e plontel era ris dad aulta planira. Mintg'onn rimna mia famiglia ina gronda quantitat legums e sems da ris per la proxima sesiun. Jeu gidel bugen, pertgei jeu less che nus possedien avunda semenza tradiziunala per che nus stoppien buca cumprar supplementarmein cara semenza industrialia. Jeu sun loscha che mia famiglia ed jeu savein raccoltar aschi bia legums.

Aschia stuein nus cumprar nuot sil marcau. Dapi che nus cultivein in'atgna semenza da legums ei bia semidau tiel bien per nus. Las expensas dalla famiglia ein sereducidas, perencunter ein las entradas carschidas damai che nus vendin ina part da nossa semenza e gudignein aschia daners. L'entrada muort la vendita dalla semenza duvrein nus per ils cuosts per ir a scola.

Mes geniturs han mussau a mi, co jeu stoi rimnar sems da legums ed han declarau a mi tgei avantatgs els han per la veta dil carstgaun e digl ambient. Il nutriment ei bia pli sauns, sch'ils legums ston buca vegnir tractai cun pesticides ni grascha chemica. Igl ambient vegn aschia buca tussegaus e las plontinas creschan schizun aunc meglier. Impurtont ei da prender all'entschatta ina buna selecziun. Allura mettel jeu ils sems rimnai el sulegl per sechentar.

En scola legel jeu savens cudischs e teidlet cun atenziun tgei ch'il scolast gi. Suenters scola gidel jeu fetg bugen mes geniturs a cuschnar ris e sch'els han finiu lu lavur da casa, selegrel jeu sche nus fagein comunablamain zatgei ensemen. Era cun mias tschun bunas amitgas termagliel jeu bugen. Ellas senumnan Miss. Vath, Miss. Buakhao, Miss. Kuan, Miss. Amnouan e Miss. Vin. Ellas ein tuttas sco jeu denter 10 ed 11 onns e vivan el medem vitg.

Jeu hai era gia discurre cun ellas giudlunder co la selecziun dils sems funcziunescha perquei che jeu less ch'ellas emprendan co ei san gidar lur geniturs da cultivar e conservar semenza da legums.

Malventireivla sun jeu sch'ins sto far diever da pesticides per cumbatter parasits tier legums e semenza. Era la midada dil clima ed il schliet stan dalla via fan mei tresta. Ils pli biars carstgauns ella regiun ein purs moderns che seconcentreschan sin resursas naturalas e plievgia. Biars dad els han mo ina pintga entrada. Sch'enzatgi less visitar Laos e miu vitg dun jeu bugen vinavon mia savida pertuccont selecziun dalla semenza e la cultivaziun da legums. Dalla Svizra hai jeu gia udiu, sai denton buc exactamein nua ella schai. Jeu less envidar ils affons Svizzers da visitar nus per emprender d'enconuscher las relaziuns da viver cheu e per emprender d'enconuscher e capir nossa cultura. Jeu beneventel vus gia oz e giavischel a tuts bien cletg!"